

МАКУЛДАШЫЛДЫ Ош мамлекеттик университетинин Окуу- усулдук бирикмесинин Координациялык кеңешинин төрагасы, доцент Р.Н. Арапбаев " 05 " 07 2025-жыл	БЕКИТЕМИН Ош мамлекеттик университетинин ректору, профессор К.П. Кожобеков " 05 " 07 2025-жыл
--	--

ОШ МАМЛЕКЕТТИК УНИВЕРСИТЕТИ
ОРТО КЕСИПТИК БИЛИМ БЕРҮҮНҮН
БИЛИМ БЕРҮҮ СТАНДАРТЫ

АДИСТИК: 060106 Ортопедиялык стоматология

Квалификациясы: Тиш техник

Ош 2025-жыл

Ош мамлекеттик университетинин окуу-методикалык бирикмесинин медициналык билим берүү багыттары боюнча тармактык комитетинин жыйынында, 2025-жылдын "14" 05, № 7 протоколу менен 060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча ортокесиптик билим берүүнүн билим берүү стандарты каралды.

Ош мамлекеттик университетинин окуу-усулдук бирикмесинин Координациялык кеңеши тарабынан жактырылды. Ош мамлекеттик университетинин Окумуштуулар кеңешинде бекитүүгө сунушталган 2025-жылдын "30" 06, № 9 протоколу. Ош мамлекеттик университетинин ректордун № 3426 буйругу менен бекитилген.

Билим берүү стандартына чет элдик төмөнкү эксперттерден бүтүмдөр алынган.

1. Саимов Махмуд Толипович - Өзбек Республикасы, Алмалык коомдук саламаттыкты сактоо техникумунун директору;
2. Махмудова Гулжамол Иманкуловна – Казакстан Республикасы, А.Куатбеков атындагы Элдер достугу университетинин эл аралык мамилелер жана академиялык мобилдүүлүк кафедрасынын башчысы.
3. Эргашева Гулбахор Жунашевна Өзбекстан республикасынын Наманган областына караштуу “ПАП” медициналык колледжинин директору;

МАЗМУНУ	Бети
1-БӨЛҮМ. Жалпы жоболор	3
2-БӨЛҮМ. Кыскартуулар	5
3-БӨЛҮМ. Терминдер	6
4-БӨЛҮМ.Колдонуу чөйрөсү	7
5-БӨЛҮМ. Билим берүү программасын өздөштүрүүнүн ченемдик мөөнөтү жана эмгек сыйымдуулугу	8
6-БӨЛҮМ. Негизги билим берүү программасын иштеп чыгууга жана ишке ашырууга талаптар	9
7-БӨЛҮМ.Билим берүү программасынын бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн мүнөздөмөсү	11
8-БӨЛҮМ. Билим берүү программасын өздөштүрүүнүн жыйынтыктарына талаптар	12

9-БӨЛҮМ.Билим берүү програмасын ишке ашыруунун шарттарына талаптар	14
10-БӨЛҮМ. Билим берүү программасынын базалык окуу планынын <u>үлгүсү</u>	19
1-тиркеме. Орто кесиптик <u>билим берүү</u> боюнча базалык окуу пландарындагы жалпы эмгек сыйымдуулугунун бөлүштүрүлүшү	21
2-тиркеме. Орто кесиптик <u>билим берүү</u> боюнча базалык окуу пландарындагы милдеттүү дисциплиналардын циклдер боюнча бөлүштүрүлүшү жана эмгек сыйымдуулугу	22
3-тиркеме. Базалык окуу планынын дисциплиналарынын каталогу	23

1-БӨЛҮМ.ЖАЛПЫ ЖОБОЛОР

060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча даярдоонун билим берүү стандарты ОшМУнун ректорунун буйругу менен бекитилген.

060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча билим берүү программасынын билим берүү стандарты орто кесиптик билим берүүнүн талаптарын эске алуу менен ОшМУда иштелип чыгып, бекитилген.

ОшМУда иштелип чыккан билим берүү стандарты (мындан ары – билим берүү стандарты) мамлекеттик билим берүү стандарттарына теңештирилген болуп, орто кесиптик билим берүүнүн талаптарынын бирдиктүү структурасына ээ жана аларга билим берүүнүн биримдигин жана сапатын, көзөмөлдүн объективдүүлүгүн камсыз кылуу жагынан өз функцияларын аткарууга мүмкүндүк берет, ошондой эле ишке ашырылып жаткан билим берүү программасын өнүктүрүүгө конкреттүү талаптарды белгилейт.

Ушул билим берүү стандарты негизги кесиптик билим берүү программаларын өздөштүрүүнүн шарттары жана натыйжаларына карата талаптар. Мамлекеттик орто кесиптик билим берүү стандарттарынын тиешелүү талаптарынан төмөн эмес.

Ортопедиялык стоматология адистигинин ББС төмөнкү тараптардын катышуусу менен иштелип чыккан:

Жумушчу топтун төрагасы:

1.060106 Ортопедиялык стоматология адистигинин НКББПсынын жетекчиси Орозбаев Амант Ысмаилович.

Мүчөлөрү:

I. Медициналык колледждин курамынан

2. Мамаева Тамара Абдыкадыровна “Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар” ПЦКнын төрайымы;

3. Бакиев Айбек Бекмаматович “Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар” предметтик циклдык комиссиясынын окутуучусу;

4. Омошов Азамат Койчуманович “Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар” предметтик циклдык комиссиясынын окутуучусу;

5. Алимбеков Өмүрбек Алимбекович “Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар” предметтик циклдык комиссиясынын окутуучусу;

6. Шооруков Асылбек Абдибахапович “Табият таануу жана так илимдер” предметтик циклдык комиссиясынын окутуучусу;

II. Ата мекендик медициналык колледждерден

7. Калматова Нуркан Тагаевна – Кызыл-Кыя медициналык колледжинин ортопедиялык стоматология бөлүмүнүн башчысы;

8. Турдиев Рузимат Алимович - Ош КӨУ медициналык колледжинин окутуучусу;

9. Маликова Анипа Занивна -“Эл Аралык Билим Берүү Программаларынын Колледжи”(ЭАББПК) , латын тили предметинин окутуучусу ;

10. Арпачиева Төлөгүл Батыркановна -Нарын медициналык колледжинин директору;

11. Матаев Али –Мухамет Абдыкадырович - Ош КӨУ медициналык колледжинин окутуучусу;

II. Иш берүүчүлөр;

12.Асанов Куштарбек Дүйшөбаевич - Ош шаардык №2 Стоматологиялык поликлиниканын башкы дарыгери;

13. Абдувалиев Жоомарт Галбаевич - Ош шаардык №1 Стоматологиялык поликлиниканын директорунун орун басары;

14.Саипов Азизилло Саипович -Ош шаардык №1 Стоматологиялык поликлиниканын тиш техникалык лабораториясынын бөлүм башчысы;

15. Карабаев Каныбек Маданбекович - ЧП “Биодент”директору;

16. Кубанычбек уулу Курсантбек -ЧП “Евродент”директору.

IV. Чет өлкөлүк ЖОЖдордун (колледждердин) кызматкерлеринен:

17. Орозбекова Ляйля Асимтаевна – Казакстан республикасына караштуу

Талды коргон жогорку медициналык колледжинин практика башчысы;

18. Исмаилов Мухиддин Абдувалиевич –Өзбекстан Республикасынын Самарканд областына караштуу “Иштихан”медициналык техникумунун директору;

19. Эргешева Гүлбахор Жукашевна – Өзбекстан республикасынын Наманган областына караштуу “ПАП” медициналык колледжинин директору;

20. Жунусова Гүльнара Рахимбаевна – Казакстан республикасына караштуу Жети-суу областы боюнча саламаттыкты сактоо башкармалыгынын орун басары.

Ушул Билим берүү стандарты Кыргыз Республикасынын Президентинин 2022-жылдын 18-июлундагы № 243 “Кыргыз Республикасынын орто кесиптик билим берүү уюмдарынын потенциалын жана атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн жогорулатуу боюнча чаралар жөнүндө” Жарлыгына, КРдин Министрлер Кабинетинин 2022-жылдын 21-ноябрындагы №654 “Мамлекеттик орто окуу жайларга өзгөчө статус берүү боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн айрым чечимдерине өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө”, 2024-жылдын 5-февралындагы №45 “Мамлекеттик жогорку окуу жайларга өзгөчө статус берүү боюнча Кыргыз Республикасынын Өкмөтүнүн, Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинетинин айрым токтомдоруна өзгөртүүлөрдү киргизүү жөнүндө” токтомдоруна, 2023-жылдын 11-августунда кабыл алынган “Билим берүү жөнүндө” мыйзамына, 2024-жылдын 8-июлундагы №371 “Кыргыз Республикасынын башталгыч, орто жана жогорку кесиптик билим берүүсүнүн мамлекеттик билим берүү стандартынын макетин бекитүү жөнүндө”, Кыргыз Республикасында квалификациялардын улуттук системасына, квалификациялардын улуттук алкагына, квалификациялардын Европалык системасына, квалификациялардын тармактык алкактарына, кесиптик стандарттарга таянат, ОшМУнун Уставына жана билим берүү стандарты бекитилген учурда колдонуудагы ченемдик-локалдык документтерине ылайык келет.

Бул билим берүү стандартын иштеп чыгуу, бекитүү жана өзгөртүү тартиби ОшМУда билим берүү стандарттарын иштеп чыгуу, бекитүү жана өзгөртүү жөнүндө жобосу менен жөнделөт.

2-БӨЛҮМ.КЫСКАРТУУЛАР

МББС- мамлекеттик билим берүү стандарты;

ББС - билим берүү стандарты;

ПЦК – предметтик циклдык комиссия;

ДМЧА- ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү адамдар;

ДПУ - дарылоо-алдын алуу мекемеси;

ЖКББ -жогорку кесиптик билим берүү;

НКББП - негизги кесиптик билим берүү программасы;

ЖКК - жалпы кесиптик компетенция

КК – кесиптик компетенциялар;

ЖК-жалпы компетенциялар;

ОН-окутуунун натыйжалары;

ОКББ - орто кесиптик билим берүү;

ОУБ - окуу-усулдук бирикме;

ОПК - окутуучу-профессордук курамы

ОСКС – объективдүү структураланган клиникалык сынак

СИЖМК - социалдык-инсандык жана жалпы маданий компетенциялар;

3-БӨЛҮМ. ТЕРМИНДЕР

Орто кесиптик билим берүүнүн аталган өз алдынча иштелип чыккан билим берүү стандартында төмөндөгү термин жана аныктамалар колдонулат.

- **академиялык чынчылдык** - билим берүү программаларын өздөштүрүү жана билим берүү ишмердүүлүгүн жүргүзүүдө, анын ичинде жазуу иштерин аткарууда (тесттер, курстук иштер, рефераттар, диссертациялар), өз позициясын билдирүүдө жана окуу процессинин катышуучуларынын ортосундагы мамилелерде жүрүм-турум стандарттарын белгилеген баалуулуктардын жана принциптердин жыйындысы.
- **академиялык эркиндик** - студенттердин, мугалимдердин чыгармачылык өнүгүүсү үчүн шарттарды түзүү жана окутуунун инновациялык технологияларын жана методдорун колдонуу максатында тандоо дисциплиналары боюнча билим берүүнүн мазмунун, окутуунун кошумча түрлөрүн жана окуу-тарбия ишин уюштуруу боюнча аларга берилген ыйгарым укуктардын жыйындысы.
- **базалык окуу планы** – багыт же адистик боюнча студентти кесипке даярдоону ишке ашырган толук окуу мезгилиндеги дисциплиналарынын каталогу (мындан ары окуу план). Окуу планы милдеттүү компонентти камтыйт (базалык жана ЖОЖдук (адистештирилген)), милдеттүү дисциплиналарды жана студенттердин тандоосу боюнча дисциплиналарды окутууга бөлүнгөн кредиттердин санын жөнгө салат, практиканын мөөнөтүн жана түрлөрүн белгилейт;
- **билим берүүнүн дистанттык формасы** – маалыматтык технологиялар жардамы менен өз алдынча билим алуу (аралыктан окутуу) формасы;
- **билим берүүнүн онлайн формасы** - реалдуу убакыт режиминде маалымат технологияларынын жардамы менен аралыктан (узактан) билим берүү;
- **компетенция** – белгилүү бир тармактын натыйжалуу продуктивдүү ишмердүүлүгү үчүн зарыл болгон, окуучуну (окуп жаткандарды) билим берүүгө даярдоодо, алдын ала берилген социалдык талаптар (ченемдер);
- **кредит** - негизги кесиптик билим берүү программасындагы эмгек сыйымдуулугун ченөөнүн шарттуу өлчөмү;
- **негизги билим берүү программасы** – шайкеш келген багытты даярдоо боюнча билим берүү процессин ишке ашыруунун максатын, күтүлүүчү натыйжаларды, мазмунун жана уюштурууну регламенттөөчү, окуу-методикалык документациялардын жыйындысы;
- **окутуунун жыйынтыгы** - негизги билим берүү программасы /модуль боюнча окутуунун жыйынтыгында алынган компетенция;
- **окутуунун кредиттик технологиясы** – кредиттерди топтоо менен студенттин тандоосуна жана дисциплиналарды окуунун ырааттуулугун өз алдынча пландаштырууга негизделген окутуу;
- **өз алдынча иштелип чыккан компетенциялар** – стандартты иштеп чыгуучулар тарабынан киргизилген компетенциялар;
- **семестрдик окуу планы** - белгилүү бир академиялык мезгилде окуу процессин уюштуруу үчүн кызмат кылган окуу планы (анын ичинде семестрде окутуучулардын окутуу ишмердигинин эмгек сыйымдуулугун эсептөө);
- **студенттин жекече окуу планы** (СЖОП) - студенттин семестр үчүн окуу программасын аныктайт, ал семестрге сунушталган окуу дисциплиналарынын негизинде түзүлөт;
- **тандоо дисциплиналары** – социалдык-экономикалык өнүгүүнүн өзгөчөлүктөрүн жана тигил же бул региондун керектөөлөрүн эске алуу менен билим берүү уюмдары тарабынан белгиленген кредиттердин алкагында тандоо компонентине киргизилген студенттин жекече даярдыгын чагылдырган окуу дисциплиналары;

- **тармактык билим берүү формасы** – билим берүү программасынын бир нече билим берүү уюмдары тарабынан ишке ашырылышы;
- **учурдагы ченемдик-ички жоболор** – ушул жобону ишеп чыгуу учурунда колдонулуп жаткан ченемдик-ички жоболор;
- иштиктүү баарлашуу жана өзүн-өзү уюштуруу (самодисциплина), стандарттык эмес кырдаалда креативдүү жана сынчыл көз караш менен мамиле кылуу;
- **STEAM көндүмдөр** – илим, заманбап технология, инженерия, искусство, маалыматтарды колдонуу жана башкаруу.

4-БӨЛҮМ.КОЛДОНУУ ЧӨЙРӨСҮ

4.1. Билим берүү стандартында (мындан ары – билим берүү стандарты – ББС) орто кесиптик билим берүүнүн

060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча негизги кесиптик билим берүү программаларын

иштеп чыгууга жана ишке ашырууга коюлган талаптардын жыйындысы көрсөтүлөт.

4.2. ББС **060106 Ортопедиялык стоматология** адистигинин билим берүү программалары боюнча адисти даярдоонун талаптарын белгилейт жана анын жыйынтыгы менен аталган адистик боюнча “**Тиш техник**” квалификациясы ыйгарылат.

4.3. **060106 Ортопедиялык стоматология** адистиги боюнча билим берүү программасына даярдоодо билим берүү технологияларын ишке ашыруу үчүн өз алдынча иштелип чыккан орто кесиптик билим берүү стандарты НКББПнын курмындагы базалык окуу пландарын, окуу дисциплиналардын, практикалардын жумушчу программаларын жана мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын программаларын иштеп чыгууда негиз болуп берет.

4.4. ББСнын негизги колдонуучулары болуп төмөнкүлөр саналат:

- **060106 Ортопедиялык стоматология** адистиги боюнча билим берүү программасына даярдоонун негизги билим берүү программаларын иштеп чыгуудагы, иш жүзүнө ашыруудагы жана окутуудагы уюштуруу-методикалык документтердин негизи болот. Ошондой эле орто кесиптик билим берүү программасын өздөштүрүүнүн сапатын баалоо, илимдин, техниканын жана социалдык-экономикалык чөйрөнүн жетишкендиктерин эске алуу менен толуктоо, жаңылоо жана жетишилген окутуунун натыйжаларына системалуу мониторинг жүргүзүү максатында билим берүү уюмунун окутуучу-профессордук курамы;
- **060106 Ортопедиялык стоматология** адистиги боюнча билим берүү программасын өздөштүрүүдө окуу иш-аракеттерин натыйжалуу ишке ашыруу үчүн билим берүү уюмунун студенттери;
- өз компетенциясынын чегинде бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатына, окуу процессинин уюштурулушуна жооптуу болгон билим берүү уюмунун ректору жана проректорлору, билим берүү уюмунун окуу-усулдук бирикмеси жана анын тиешелүү тармактык комитеттери, факультеттердин декандары, институттардын жана колледждердин директорлору, кафедра башчылары, бөлүм башчылары, ПЦК башчылары жана башкалар;
- билим берүү уюмунун бүтүрүүчүлөрүнүн окуу-жетишкендиктерин, билим сапатын баалоочу экзамендик жана мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялык комиссиялар;
- бүтүрүүчүлөрдү ишке кабыл алууда адистигин (квалификациясын) аныктоо үчүн кесиптик ишмердүүлүктүн тиешелүү чөйрөсүндөгү иш берүүчүлөр;
- университетти, анын ичинде орто кесиптик билим берүүнү каржылаган уюмдар;
- билим берүү тармагында билим берүү программаларын аккредитациялоону ишке ашыруучу ыйгарым укуктуу уюмдар;

- билим берүү системасындагы мыйзамдуулукту сактоону, көзөмөлдөөнү камсыз кылуучу, орто кесиптик билим берүү тармагындагы сапатты көзөмөлдөөнү ишке ашыруучу аткаруу бийлигинин мамлекеттик органдарынын өкүлдөрү;
- адистиктерди тандоо үчүн абитуриенттер.

5-БӨЛҮМ.БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН ЧЕНЕМДИК МӨӨНӨТҮ ЖАНА ЭМГЕК СЫЙЫМДУУЛУГУ

5.1. Абитуриенттердин билиминин деңгээлине карата талаптар. Абитуриент тапшырууда төмөнкү документтердин бирине ээ болууга тийиш:

- негизги жалпы билими жөнүндө күбөлүккө;
- жалпы орто билими жөнүндө аттестатка;
- орто кесиптик билими жөнүндө дипломго;
- башталгыч кесиптик билими жөнүндө дипломго (негизги же жалпы орто билими тууралуу документи болсо).

5.2. Ушул билим берүү стандартына ылайык орто кесиптик билим берүү программасы күндүзгү окуу формасында ишке ашырылат.

5.3. **060106 Ортопедиялык стоматология** адистиги боюнча даярдоодо билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу окуутунун формасына, колдонулган билим берүү технологияларына, студенттин жекече окуу планына карабастан 180 кредиттик бирдикти түзөт.

5.4. Күндүзгү окуу үчүн билим берүүнүн нормалдуу окуу мөөнөтү жалпы орто билим берүүнүн базасында ОКБ мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациядан өткөндөн кийин берилүүчү каникулдарды кошо алганда:

- жалпы орто билим берүүнүн базасында – 2 жыл 10 ай (негизги жалпы билим берүүнүн базасында билим берүү программасын өздөштүрүүнүн белгиленген ченемдик мөөнөтү 1 (бир) жылга узартылат) .

5.5. Студенттин жекече окуу планы боюнча билим берүү мөөнөтүнүн нормалары билим берүү уюмунун академиялык саясатынын жана окуу процессин уюштуруу боюнча ченемдик-актылык документтердин негизинде аныкталат.

5.6. Кредиттик билим берүү технологиясын колдонуу менен окуу процессин уюштурууда ар бир академиялык дисциплинанын көлөмү академиялык кредиттердин бүтүн санын түзөт. 1 академиялык кредит 30 академиялык саатка барабар. Академиялык сааттын узактыгы 45 мүнөт чегинде белгиленет.

5.7. Окуу пландарындагы окуу иштеринин бардык түрлөрүнүн сыйымдуулугу академиялык ECTS кредиттер менен белгиленет. Орто кесиптик билим берүүнүн НКББПнын күндүзгү окуу формасына жылдык эмгек сыйымуулугу 60 кредит жана семестрдеги эмгек сыйымдуулугу 30 кредит.

5.8. Билим берүү уюму тиешелүү профилдеги орто кесиптик билимге же жогорку кесиптик билимге ээ адамдарга мурдагы билимдерин жана окутуунун натыйжаларын таанууну эске алуу менен тездетилген программалар боюнча билим берүү программасын өздөштүрүүгө укук берет. Мурунку өздөштүргөн айрым дисциплиналарды жана/же жумуш ордунда окутуунун айрым түрлөрү боюнча окутуунун натыйжаларын толугу менен же жарым-жартылай кайра аттестациялоонун (кайра зачеттоонун) жыйынтыгы менен аныктайт.

5.9. Билим берүү программасы онлайн формада колдонулган учурда практикалардын түрлөрүнө карабастан жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо онлайн формада өткөрүүгө (уюштурууга) жол берилбейт. Кырдаал пайда болгон гана учурда жол берилет.

5.10. Орто кесиптик билим берүү программасына интеграцияланган жалпы орто билим берүү программасын ишке ашырууда (11-класстардын программасын) жалпы орто билим жөнүндө документ (аттестат) берилбейт, колледжде окутулган жалпы орто билим жөнүндө баалар орто кесиптик билим берүү жөнүндөгү документке (дипломго) жазылат.

6-БӨЛҮМ. НЕГИЗГИ БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ИШТЕП ЧЫГУУГА ЖАНА ИШКЕ АШЫРУУГА ТАЛАПТАР

6.1. Билим берүү уюму эмгек рыногунун керектөөлөрүн эске алуу менен орто кесиптик билим берүүнүн билим берүү программаларын өз алдынча иштеп чыгат. Негизги билим берүү программасы адистик боюнча билим берүү стандартынын, квалификациялардын улуттук алкагынын, квалификациялардын тармактык/сектордук алкактарынын жана кесиптик стандарттардын (бар болсо) негизинде иштелип чыгат.

6.2. Орто кесиптик билим берүүнүн Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча негизги билим берүү программасынын окутуу жаатындагы максаты:

- адистиги боюнча даярдоонун бүтүрүүчүгө тандап алган тармагында ийгиликтүү иштөөгө мүмкүндүк берүүчү, тиш протездерин жана ортодонтиялык приборлорду жасай ала турган, ошондой эле тиштерди жана жаактарды калыбына келтирүү үчүн зарыл болгон башка стоматологиялык иштерди аткара ала турган, калктын муктаждыгын жоюуга колдоно билишкен адистерди даярдоо болуп саналат.

инсанды тарбиялоо жаатындагы максаты:

- билим алуучуларды сылыктыкка, чечкиндүүлүккө, сабырдуулукка, жоопкерчиликке, коммуникация көндүмдөрүнө, өз жумушун берилүү менен аткарууга, гумандуулукка, тыкандыкка тарбиялоо.

кесиптик ишмердүүлүгү жаатындагы максаты:

- кесиптик ишмердүүлүк чөйрөсүндө жасалма тиш протездеринин түрлөрүн калктын муктаждыгын жоюуга колдоно билген, заманбап медициналык технологияларды, стоматологиялык жабдыктарды, шаймандарды жана тиш техникалык материалдарды колдонуу менен тиш протездеринин ар кандай жасалма түрлөрүн жасай алган орто билимдүү адис болуп калыптанышат.

6.3. Билим берүү уюмунун тиешелүү структуралары илимдин, маданияттын, экономиканын, техниканын, технологиялардын жана социалдык чөйрөнүн өнүгүшүн эске алуу менен НББПны кызыкдар тараптардын сунуштарына ылайык 5 (беш) жылда бир жолудан кем эмес жаңылайт. Билим берүү программаларын жаңылоо төмөнкүлөрдү камтыйт:

- бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын камсыз кылуу боюнча стратегияны иштеп чыгууну;
- билим берүү программаларына мезгил-мезгили менен мониторинг жүргүзүүнү;
- иш берүүчү менен макулдашылган бүтүрүүчүлөрдүн компетенциясына карата талаптардын негизинде билим алуучулардын билим жана билүү деңгээлдерин, көндүмдөрүн, бүтүрүүчүлөрдүн компетенцияларын баалоонун объективдүү жол-жоболорун иштеп чыгууну;
- педагогикалык курамдын сапатын жана компетенттүүлүгүн камсыз кылууну;
- ишке ашырылып жаткан билим берүү программасын жетиштүү ресурстар менен камсыз кылууну, аларды пайдалануунун натыйжалуулугун көзөмөлдөөнү;
- Кыргыз Республикасынын Министрлер Кабинети тарабынан белгиленген аккредитациялоонун минималдуу талаптары боюнча өзүн-өзү баалоону үзгүлтүксүз жүргүзүүнү;
- өзүнүн ишинин натыйжалары, пландары, инновациялары жөнүндө коомчулукка маалымдоону.

6.4. Билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму төмөнкүлөргө милдеттүү:

- социалдык-маданий чөйрөнү түзүүгө;

- инсанды ар тараптан өнүктүрүү жана социалдаштыруу, билим алуучулардын ден соолугун сактоо үчүн зарыл болгон шарттарды түзүүгө;

- билим берүү жараянынын тарбиялык/окуудан тышкаркы компоненттерин өнүктүрүүгө, анын ичинде өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, билим алуучулардын коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышуусуна өбөлгө түзүүгө.

6.5. Билим берүү программасынын ар бир циклине тиешелүү дисциплиналарды (модулдардын) топтому жана алардын сыйымдуулугун билим берүү уюму (билим берүү уюмунун тиешелүү структуралары) өз алдынча аныктайт.

6.6. НББПнын дисциплиналарынын топтому милдеттүү (базалык) жана тандоо бөлүгүн камтууга тийиш. Тандоо курстары кесиптик цикл үчүн сунушталат жана ал үчүн дисциплиналардын каталогу билим берүү уюму (билим берүү уюмунун тиешелүү структуралары) тарабынан аныкталат.

6.7. Дисциплиналардын милдеттүүлүк даражасы, аларды өздөштүрүүнүн ырааттуулугун жана эмгек сыйымдуулугун “А”, “В” жана “С” топторуна бөлүштүрүү билим берүү уюмунун окуу процессин уюштуруу жөнүндөгү жоболоруна жана ушул макеттин тиркемелерине ылайык уюштурулат.

6.8. Билим берүү уюму билим алуучуларга НББПнын окуу курстарынын (дисциплиналардын, модулдардын) жеткиликтүү болушун камсыздоого, киришүү курстарын өткөрүүгө, билим алуучунун жекече окуу траекториясын түзүү үчүн тандоо курстарын жана каалоолорун сурамжылоо аркылуу аныктоого милдеттүү. Билим алуучу билим берүү уюму тарабынан берилүүчү академиялык консультанттын катышуусу менен өзүнүн жекече окуу планын түзөт.

6.9. Билим берүү уюму НББПны түзүүдө билим алуучуларды укуктары жана милдеттери менен тааныштырууга, билим алуучулар тандап алган дисциплиналар алар үчүн милдеттүү экендигин, ал эми алардын суммалык эмгек сыйымдуулугу окуу планында каралгандан аз болбоого тийиш экендигин түшүндүрүүгө милдеттүү.

6.10. Билим берүү уюму билим берүү программасын иштеп чыгууда жана ишке ашырууда гендердик теңчилик саясатын эске алууга, социалдык инклюзияны камсыз кылууга, ошондой эле санариптештирүүнү өнүктүрүүгө милдеттүү.

6.11. Билим берүү программасын ишке ашырууда билим алуучулардын укуктарына жана милдеттерине карата жалпы талаптар:

- билим алуучулар жогорку кесиптик билим берүүнүн билим берүү программасынын алкагында билим алуучулардын тандоосу боюнча окуу дисциплиналарын өздөштүрүүгө бөлүнгөн окуу убактысынын көлөмүнүн чегинде конкреттүү дисциплиналарды тандап алууга укуктуу;

- өзүнүн жеке билим берүү траекториясын түзүүдө билим алуучу билим берүү уюмунан дисциплиналарды тандоо жана алардын келечектеги кесибине тийгизген таасири боюнча консультация алууга укуктуу;

- компетенцияларды өнүктүрүү бөлүгүндө билим берүү программасын өздөштүрүүдө натыйжаларга жетишүү максатында билим алуучулар студенттик өз алдынча башкарууну өнүктүрүүгө, коомдук уюмдардын, спорттук жана чыгармачылык клубдардын, илимий студенттик коомдордун ишине катышууга укуктуу;

- билим алуучулар билим берүү уюмунун билим берүү программасында каралган бардык тапшырмаларды белгиленген мөөнөттө аткарууга милдеттүү;

- билим алуучунун окуу жүктөмүнүн көлөмү анын аудиториялык жана аудиториядан тышкаркы (өз алдынча) окуу ишинин бардык түрлөрүн кошкондо жумасына 38 сааттан кем эмес белгиленет.

- окуу жүктөмүнүн жумалык максималдуу көлөмү билим берүү уюму тарабынан белгиленет;

- окутуунун күндүзгү формасында адисти даярдоодо аудиториялык сабактардын көлөмү жумасына жалпы көлөмдүн 35%нан кем эмес;

- окуу жылындагы каникул мезгилинин жалпы көлөмү 7-10 жуманы түзүп, анын ичинде окуу мөөнөтүнө жараша кыш мезгилинде эки жумадан кем болбоого тийиш.

- билим берүү программасын ишке ашырууда практикалык, лабораториялык, семинардык сабактарда 1 агымдагы саны 12 студенттен кем эмес болуусу керек.

7-БӨЛҮМ. 060106 ОРТОПЕДИЯЛЫК СТОМАТОЛОГИЯ АДИСТИГИНИН БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫНЫН БҮТҮРҮҮЧҮЛӨРҮНҮН КЕСИПТИК ИШМЕРДҮҮЛҮГҮНҮН МҮНӨЗДӨМӨСҮ

7.1. 060106 Ортопедиялык стоматология багыты боюнча билим берүү программасынын бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн багыттарына төмөнкүлөр кирет:

- ортопед стоматологдун көрсөтмөсү боюнча саламаттыкты сактоо мекемелеринде тиш протездерин, ортодонтиялык жана жаак-бет аппараттарын өндүрүү, иш-чараларын сапаттуу жүргүзүү;

- жасалма тиш протездеринин конструкцияларына жараша тиш протез түрлөрүн, лаборатордук жасоо этаптарын сапаттуу жүргүзүү, калкка квалификациялуу жардам көрсөтүү.

7.2.060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча билим берүү программасынын бүтүрүүчүлөрүнүн кесиптик ишмердүүлүгүнүн объекттери болуп төмөнкүлөр саналат:

- тиш протездеринин конструкциясына жараша түрлөрү;
- ортодонтиялык жана жаак-бет аппараттары;
- стоматологиялык лабораториялык жабдуулар жана аппараттар;
- негизги жана көмөкчү материалдар;
- тиш техник процесстик ишин уюштуруу;
- баштапкы эмгек коллективдери.

7.3.060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча билим берүү программасынын бүтүрүүчүлөрү тиш техник квалификациясын ыйгаруу менен окуу тармагында даярдала турган кесиптик ишмердүүлүктүн түрлөрү:

- тиш протез түрлөрүн даярдоо ишмердүүлүгү;
- дартты аныктоо ишмердүүлүгү;
- санитардык-агартуу ишмердүүлүгү;
- уюштуруучулук жана башкаруучулук кесиптик иш-чаралар.

7.4. 060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча тиш техник квалификациясы ыйгарылган адис кесиптик ишмердүүлүктүн түрүнө (түрлөрүнө) ылайык, төмөнкү кесиптик милдеттерди чечүүгө даяр:

-Тиш протез түрлөрүн даярдоо ишмердүүлүгү:

- ортопед стоматологдун көрсөтмөсү боюнча конструкциясына, материалына жараша, пластмассадан жана металлдан жасалган таажыны жана көпүрөлөрдү өндүрүшүн билет;

- илмектүү, куюлган, бюгелдүү, жасалма пластинкалуу тиш протездерин даярдай алат;
- штампталган металл таажыларды жана штампталган ширетүү көпүрөлөрдү өндүрөт;
- пластмасса тиш коронкаларын жана көпүрө сымал тиш протездерин даярдайт;

- сынган жана кемтиктүү протездерди оңдоо түзөө жардамын көрсөтүүсүн билет;
- бүтүн куюлма тиш көпүрөлөрдү даярдайт;
- ортодонт стоматолог менен бирдикте жаак-бет аппараттарын өндүрүүсүн билет;
- штифтүү тиштерге кийгизилүүчү жасалма каптама тиштерди жасай алат;
- бет-жаак бөлүк кемчиликтери үчүн жаак-бет аппараттарынын негизги түрлөрүн даярдайт;
- ийкемдүү алынуучу тиш протездер түрлөрүн даярдайт;
- металдуу керамика тиш протезин жасай алат;
- Бет жаак аймагын 3D проекциясын компьютердик технология аркылуу моделдөө менен цирконий диоксид алынбоочу тиш протезин даярдайт.

Дартты аныктоо ишмердүүлүгү:

- көйгөйдү анализдеп, дартты туура жана так аныктоо;
- бейтапка ортопедиялык кийлигишүүлөрдүн маңызын түшүндүрүү.

Санитардык-агартуу ишмердүүлүгү:

- саламаттык сактоо мекемелеринде эпидемияга каршы режим жана коопсуздук эрежелерди сактоо;
- өздүк гигиена эрежелерин жана тиш техникалык лабораторияда жабдууларды иштетүү тартибин билүү жана сактоо.

Уюштуруучулук жана башкаруучулук кесиптик иш-чаралар:

- медициналык мекемелерде жана алардын түзүмдүк бөлүмдөрүндө тиш протездерди даярдоого көрсөтмөлөрдү, алардын түрлөрүн жана конструкциялык өзгөчөлүктөрүн туура камсыз кылуу;
- адистин кесиптик ишин жөнгө салуучу ченемдик документтерди колдонуу.

8-БӨЛҮМ. 060106 ОРТОПЕДИЯЛЫК СТОМАТОЛОГИЯ АДИСТИГИНИН БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ӨЗДӨШТҮРҮҮНҮН ЖЫЙЫНТЫКТАРЫНА ТАЛАПТАР

Билим берүү программасын өздөштүрүүнүн натыйжасында бүтүрүүчүдө төмөнкү **жалпы компетенциялар(ЖК)** калыптанышы керек.

Багыттар	Компетенциялар	Окутуунун натыйжасы (ОН)
Тилдик жана коммуникативдик көндүмдөр	ЖК-1: Эл алдында баяндама жасайт; өз кебинин стилин, түрүн тандайт жана аны баяндайт, өз пикирин жазма-оозеки формада туура, так билдирет жана далилдейт, изилдөөнүн жыйынтыктарын кесиптик чөйрөдө кыргыз, орус жана чет тилдеринде алып чыгат.	ОН-1: Үч тилде баарлашат:кыргыз жана орус тилдеринде В2 деңгээлинде, чет тилдердин биринде В1 деңгээлинде кесиптик чөйрөдө кеп ишмердүүлүгүн жүргүзөт.
Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар	ЖК-2: Кесиптик ишмердүүлүгүндө инсандык-жарандык мамилелерди сын көз караш менен талдайт жана баа берет, мамлекетүүлүктүн философиясын, жарандык идентүүлүктү, патриоттуулукту, жалпы адамзаттык жана улуттук баалуулуктарды өркүндөтүүгө багытталган идеяларды демилгелөөгө жана аткарылышына камсыздоого жөндөмдүү.	ОН-2: Инсандык, улуттук идентүүлүктү сактоо менен жалпы адамзаттык жана улуттук баалуулуктарды урматтайт, өнүгүүсүнө жана жайылтылышына кам көрө алат, мамлекеттин кызыкчылыктарына жана социалдык чөйрөдө инсандык, жарандык жоопкерчилик мамиледе болот.

Soft skills (жумшак көндүмдөр)	ЖК-3: Жаңы идеяларды генерациялайт жана креативдүү ой жүгүртүү менен тышкы чөйрөдөгү инновацияларга жана күтүүсүз кырдаалдарга ыңгайлаша алат; Долбоорлорду уюштуруу жана ишкердик жүргүзүүдө аналитикалык ойлонот жана сын көз караш менен аракеттене алат.	ОН-3: Идеяларды жаратууга жана критикалык ой жүгүртүүгө, башка көз караштарды интеграциялоого жана талдоого жөндөмдүү, профессионалдык чөйрөдө аргументтүү жана конструктивдүү ойлонот, ишкердик жүргүзүүдө стандарттык эмес кырдаалда өзүн-өзү башкарат, психологиялык туруктуулукту жана изилдөөчүлүк жөндөмдөрдү колдоно алат.
STEM көндүмдөр	ЖК-4: Санариптик медиа тексттерди, инфографикаларды, негизги математикалык, инженердик, илимий принциптерди колдоно алат, санариптик жана креативдүү экономиканын ар кандай бизнес чөйрөлөрүндөгү жаңы тенденцияларга ыңгайлаша алат;	ОН-4: Заманбап маалыматтык-телекоммуникациялык технологияларды жана математикалык методдорду колдонот, техникалык, санариптик жана креативдүү экономиканын тенденцияларына ийкемдүү мамиле жасайт.

8.1.060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча билим берүү программасынын бүтүрүүчүсү төмөндөгү жалпы кесиптик компетенциялар (ЖКК) ээ болушу керек:

Өз алдынча иштелип чыккан компетенциялар	Компетенциясынын мазмуну
ЖКК-1	Өзүнүн жеке ишмердүүлүгүн уюштура алат, кесиптик тапшырмаларды аткаруудагы ыкмаларды тандай алат, анын эффективдүүлүгүн баалайт, кесиптик жана өз алдынча билимин өркүндөтөт, өзгөрүүлөргө көнө алат.
ЖКК-2	Коопсуздук чараларын колдонуудагы медициналык өзгөчөлүктөрүн жана көрсөткүчтөрүн билүүгө жөндөмдүү боло алышат .
ЖКК-3	Кесиптик милдеттерди натыйжалуу аткарууда, кесиптик жана инсандык өнүгүү үчүн зарыл болгон маалыматтарды издөө, чечмелөө менен колдоно алат.
ЖКК-4	Нормативдик укуктук иш кагаздарды колдонуу, кесиптик ишмердигинде юридикалык жоопкерчилик менен иштей алат.
ЖКК-5	Нормалдуу жана патологиялык абалдарда ар кандай курактагы адамдын жашоо активдүүлүгүнүн анатомиялык, физиологиялык өзгөчөлүктөрүн жана көрсөткүчтөрүн билүүгө жөндөмдүү боло алышат.
ЖКК-6	Кесиптик ишмердүүлүк психологиясын, эмгек процесстерин түшүнүүгө жана оптималдаштырууга, ошондой эле жумушчулардын жашоо сапатын жакшыртууга багытталган изилдөөлөрдү аткара алат.
ЖКК-7	Адамдын абалынын начарлашына жол бербөөгө жана зарыл болгон учурда профессионалдык медициналык жардам келгенге чейин

	маанилүү функцияларды сактоого багытталган кечиктирилгис иш-чаралардын көрө алат
ЖКК-8	Кесиптик ишмердүүлүктө тил билүү, ар кайсы өлкөлөрдүн медициналык адистеринин ортосундагы өз ара түшүнүүнү жеңилдетет жана жаңы медициналык түшүнүктөрүн билет.
ЖКК-9	Саламаттыкты сактоо уюмдарындагы ишмердүүлүгүндө ресурстарды башкаруу, пландаштыруу, уюштуруу жана саламаттыкты сактоо мекемелеринин ишин контролдоо менен алектене алат.
ЖКК-10	Моралдык-этикалык принциптери жана жүрүм-турум эрежелерин медициналык кызматкерлердин пациенттерге жана кесиптештерге карата милдеттерин сактай алат.
ЖКК-11	Ишмердүүлүгүндө жаракат алган учурда биринчи медициналык жардам көрсөтүүнү, аскер кызматчылары үчүн зарыл болгон жеке жана жамааттык гигиенанын негиздерин аткара алат.

8.2.060106– Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча **тиш техник** квалификациясына ээ болгон бүтүрүүчү кесиптик ишмердүүлүктүн түрүнө төмөндөгүдөй **дартты аныктоо, санитардык-агартуу, уюштуруучулук жана башкаруучулук кесиптик компетенцияларга (КК) ээ болушу керек:**

Тиш протез түрлөрүн даярдоо ишмердүүлүгүнө тиешелүү компетенциялар

Тиш протез түрлөрүн даярдоо ишмердүүлүгү:	
КК-1	Ортопед стоматологдун көрсөтмөсү боюнча конструкциясына, материалына жараша, пластмассадан жана металлдан жасалган таажыны жана көпүрөлөрдү өндүрүүнү билет.
КК-2	Илмектүү, куюлган, бюгелдүү, жасалма пластинкалуу тиш протездерин даярдай алат.
КК-3	Штампталган металл таажыларды жана штампталган ширетүү көпүрөлөрдү өндүрө алат.
КК-4	Пластмасса тиш каронкаларын жана көпүрө сымал тиш протездерин даярдай алат.
КК-5	Сынган жана кемтиктүү протездерди оңдоо түзөө жардамын көрсөтүүнү билет.
КК-6	Бүтүн куюлма тиш көпүрөлөрдү даярдоосун атакара алат.
КК-7	Ортодонт стоматолог менен биргеликте жаак-бет аппараттарын заманбап түрлөрүн өндүрө алат.
КК-8	Штифтүү тиштерге кийгизилүүчү жасалма каптама тиштерди жасай алат.
КК-9	Бет-жаак бөлүгүнүн кемчиликтери үчүн жаак-бет аппараттарынын негизги түрлөрүн даярдоону аткара алат.
КК-10	Ийкемдүү алынуучу тиш протездер түрлөрүн даярдоону билет.
КК-11	Металдуу керамика тиш протезин жасай алат.
КК-12	Бет жаак аймагын 3D проекциясын компьютердик технология аркылуу моделдөө, цирконий диоксид тиш протезин даярдай алат.

Дартты аныктоодогу кесиптик компетенциялар	
КК-13	Көйгөйдү анализдеп, дартты туура жана так аныктай билет.

КК-14	Бейтапка ортопедиялык кийлигишүүлөрдүн маңызын түшүндүрө алат.
Санитардык-агартуу ишмердүүлүндөгү кесиптик компетенциялар	
КК-15	Саламаттык сактоо мекемелеринде эпидемияга каршы режим жана коопсуздук эрежелерди сактайт.
КК-16	Өздүк гигиена эрежелерин жана тиш техникалык лабораторияда жабдууларды иштетүү тартибин билет.
Уюштуруучулук жана башкаруучулук ишмердүүлүндөгү кесиптик компетенциялар	
КК-17	Медициналык мекемелерде жана алардын түзүмдүк бөлүмдөрүндө тиш протездерди даярдоого көрсөтмөлөрдү, алардын түрлөрүн жана конструкциялык өзгөчөлүктөрүн туура камсыз кылат.
КК-18	Адистин кесиптик ишин жөнгө салуучу ченемдик документтерди колдоно билет.

9-БӨЛҮМ.060106 ОРТОПЕДИЯЛЫК СТОМАТОЛОГИЯ АДИСТИГИНИН БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫН ИШКЕ АШЫРУУНУН ШАРТТАРЫНА ТАЛАПТАР

9.1. Билим берүү программасын ишке ашырууда кадрларга талаптар

9.1.1. Окуу процессин кадрлар менен камсыздоонун жалпы талаптары:

- билим берүү программасын даярдоонун НКББПсын ишке ашыруу, базалык билими жана/же квалификациясы бакалавр, магистр жана адистен төмөн эмес болуп улантылган жана системалуу түрдө окуу (илимий)-методикалык ишмердүүлүк менен алек болгон педагогикалык кадрлар менен камсыз кылынышы керек;
- билим берүү программасынын окутуучуларынын жалпы санына карата штаттык окутуучулардын үлүшү 70%дан кем болбошу керек;
- билим берүү программасын тейлеген профессордук-окутуучулук курам 3 жылда бир кесиптик билимин өркүндөтүүсү, ал эми 5 жылда бир педагогикалык билимин өркүндөтүүсү шарт;
- өндүрүштүк зарылчылыкка байланыштуу окутуучуларга теңештирилген адистер, 5 жылдан кем эмес практикалык тажрыйбасы бар окутуучулар менен камсыз болуусу тийиш.

9.1.2. Окуу процессин кадрлар менен камсыздоонун билим берүү багытынын өзгөчөлүктөрүнө ылайык талаптары

060106 Ортопедиялык стоматология Өндүрүштүк зарылчылыкка байланыштуу илимий даражасы бар окутуучуларга теңештирилген адистер, акыркы 5 жыл ичинде тиешелүү тармакта иштеген 3 жылдан кем эмес практикалык тажрыйбасы бар окутуучулар менен камсыз болуусу тийиш.

Билим берүү программасын ишке ашырган окутуучулардын 10% дан кем эмес бөлүгү өндүрүштөн (менчик түрүнө карабастан) болушу шарт.

9.2. Окуу процессинин окуу-усулдук жана маалыматтык камсыздалышына талаптар

9.2.1. Адабияттар фондуна талаптар:

060106 Ортопедиялык стоматология адистигинин билим берүү программасын ишке ашырууда ар бир билим алуучунун маалымат базаларына жана билим берүү программасынын дисциплиналарынын толук тизмеги боюнча түзүлгөн китепкана фонду менен камсыз кылынууга тийиш;

- билим берүү уюму билим берүү багытына тиешелүү ченемдик-укуктук актылар, билим берүү уюмунун локалдык актылары, кесиптик багыттагы мезгилдүү басылмалар менен камсыздоого тийиш;

- милдеттүү окуу китептери жана методикалык куралдары бир студентке 0,5 экземплярдагы ченемге ылайык келиши керек.

9.2.2. Электрондук окуулуктарга талаптар:

Билим берүү уюму билим алуучуларга жеткиликтүү болгон заманбап электрондук китепкана системасы жана электрондук китепкананын платформаларын, окуу-усулдук маалымат базаларын камсыздоого милдеттүү. Билим алуучулар үчүн заманбап кесиптик маалымат базалары, маалымат сурап-билүү жана издөө системалары жеткиликтүү болууга тийиш.

Электрондук китепкана системасы билим берүү уюмунан тышкары болгондо да интернет желеси аркылуу электрондук окуулуктарды колдонууга шарт түзүүсү керек.

Окуу планындагы ар бир дисциплина (модуль) боюнча милдеттүү (негизги) жана кошумча окуу китептеринин электрондук формасы менен камсыздалышы шарт.

9.2.3. Окуу-усулдук материалдардын (комплексстердин) электрондук формаларынын окуу жайдын тиешелүү санариптик платформаларына жайгаштырууга талаптар:

Негизги билим берүү программасынын ар бир окуу дисциплиналары үчүн окуу-усулдук комплекстер жана тексттик, аудио, видеоматериалдар, мультимедиялык ресурстар окуу процесси башталганга чейин билим берүү уюмунун санариптик платформаларына жайгаштырылып, ар бир билим алуучуга жеткиликтүү болууга тийиш.

9.3. Окуу процессинин материалдык-техникалык камсыздалышына талаптар

Кесиптик орто билим берүүнүн негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюмунун окуу планында каралган лабораториялык, дисциплиналык жана дисциплиналар аралык даярдоонун, студенттерди практикалык даярдоонун бардык түрүн жүргүзүүнү камсыз кылган, колдонуудагы санитардык жана өрткө каршы эрежелер менен ченемдерге ылайык келген материалдык-техникалык базасы болушу керек.

Адистик боюнча негизги кесиптик билим берүү программасын ишке ашыруу студенттин лабораториялык жана практикалык иштерди, анын ичинде персоналдык компьютерлерди колдонуу менен практикалык тапшырмаларды милдеттүү компонент катары аткарууну камсыз кылышы керек. 1 студент үчүн пайдалуу аянт 3м² кем эмес болушу керек.

9.3.1. Атайын кабинеттер (лабораториялык, лингофондук, компьютердик, виртуалдык, мультимедиялык, симуляциялык ж.б.).

Билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму санитардык жана өрткө каршы эрежелерге жана ченемдерге ылайык келген билим берүү уюмунун окуу планында каралган, билим алуучулардын лабораториялык, дисциплинардык жана дисциплиналар аралык даярдоонун бардык түрлөрүн, практикалык жана илимий-изилдөө иштерин жүргүзүүнү камсыз кылуучу материалдык-техникалык базага ээ болушу керек.

Кабинеттер:

1. Кыргыз (орус) тили (плакаттар и стенддер).
2. Коомдук дисциплиналар (плакаттар жана стенддер).
2. Чет тили (плакаттар жана стенддер).
1. Латын тили (плакаттар жана стенддер).
3. Информатика (плакаттар жана стенддер, компьютеры).
4. Анатомия жана физиология (плакаттар жана стенддер, адамдын скелети жана анын түзүмдүк бөлүмдөрү, муляждар, фантомдор).
5. Инфекциялык оорулар (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).
6. Толук эмес алынуучу протездер (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).
7. Толук алынуучу протездер (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).

8. Жасалма тиштерди куюп жасоо (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).
9. Бет-жаак протездер (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).
10. Ортодонтиялык аппараттар (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).
11. Алгачкы медициналык жардам (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).
12. Алынбоочу протездер (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).
13. Тиш оорулары (плакаттар жана стенддер, муляждар, лабораториялык диагностика үчүн каражаттар).
14. Микробиология (плакаттар жана стенддер, көрсөтмө куралдар, микроскоп)
- 15.Интерактивдүү доска, проектор
16. Компьютердик класс.
17. Окуу-машыгуу борбору:
18. Видеослайддарды, тематикалык фильмдерди көрүү үчүн кабинет (телевизор, интернет менен туташтырылган компьютер).

19. Спорттук комплекс:

- спорт залы,
- кеңири профилдеги ачык стадион.

20. Залдар:

- китепкана, электрондук китепкана;
- интернет желесине кирүү мүмкүнчүлүгү бар окуу залы;
- электрондук китепкана;
- салтанаттуу чогулуш өткөрчү зал- 1;
- медпункт – 1;
- ашкана – 1.

9.3.2. Өндүрүштүк базада окутуунун шарттары (өндүрүштө окутуу):Билим берүү уюму милдеттүү түрдө практикалык окутуу, кесиптик билимдерди жана көндүмдөрдү бекемдөө максатында ишканалардын базасында билим алуучунун жалпы жана кесиптик билимдерди, көндүмдөрдү алуусуна багытталган жумуш ордунда окутууну камсыздап берүүсү керек.

НКББПнын тиешелүү кесиптик дисциплиналары боюнча ишканада же уюмда өткөрүлүүчү өндүрүштө окутууну камтыган программаларын иштеп чыгууга жана бекитүүгө тийиш.

Өндүрүштө окутууда медициналык мекемеде иштеген насаатчы менен окутуучу биргелешип сабактарды өтүүсү керек. Бул университет (институт, колледж, кафедра) менен медициналык мекеменин ортосунда түзүлгөн келишимде белгиленет.

Билим алуучулар өндүрүштөгү насаатчы менен биргеликте бейтаптардын тиш протездерин даярдоо этаптарын көзү менен көрүп, өз колу менен кармап, тиешелүү көндүмдөрдү үйрөнөт.

- билим берүү мекемеси, ишкана менен бирдикте кесиптик стандарттарга ылайык кесип боюнча дуалдык окутуунун элементтери менен окуу процессинде өздөштүрүлгөн окуучулардын жалпы жана кесиптик билимдерин, көндүмдөрүн баалоо тартибин уюштурат. Жумуш ордунда окутуу (дуалдык) болочок тиш техниктерди өндүрүштө иштөөгө даярдайт.

9.4. Билимдердин сапатын баалоого талаптар

9.4.1. Текшерүүнүн түрлөрү:

Билим алуучуларды жана бүтүрүүчүлөрдү даярдоонун сапатын баалоо аларды учурдагы, орто аралык жана жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоону камтууга тийиш.

Билим алуучуларды учурдагы аттестациялоо билим берүү программасын ишке ашыруучу билим берүү уюму тарабынан белгиленген (окумуштуулар кеңеши тарабынан бекитилген) баалоо системасынын негизинде окуу семестринин ичинде жүргүзүлөт.

Билим алуучуларды орто аралык аттестациялоо ар бир семестрде жүргүзүлөт жана бардык дисциплиналар/модулдар боюнча семестрдеги учурдагы аттестациялоонун жыйынтыктары билим берүү уюмунун локалдык актыларына ылайык уюштурууга тийиш.

9.4.2. Баалоо каражаттар фонду жана баалоонун критерийлери:

Билим алуучулардын жеке жетишкендиктеринин билим берүү программасынын этаптуу же акыркы талаптарына ылайык келүүсүнө учурдагы, аралык жана жыйынтыктоочу аттестациялоо үчүн типтүү тапшырмаларды, текшерүү иштерин, модулдук тесттерди жана ээ болгон компетенциялардын деңгээлин баалоого мүмкүндүк берүүчү практикалык тапшырмаларды камтыган баалоо каражаттарынын базалары жана критерийлери иштелип чыгууга тийиш.

Ар бир дисциплина үчүн текшерүүнүн түрлөрүнө ылайык, баалоо каражаттары жана баалоонун критерийлери окуу процесси башталганга чейин иштелип чыгат жана билим алуучуларга жеткиликтүү болуу үчүн окуу жайдын сайтына жайгаштырылууга тийиш.

9.5. Практиканы уюштурууга коюлган талаптар.

9.5.1. Практика жөнүндө жалпы жоболор:

Билим берүү программаларын окутууда билим алуучулар үчүн өткөрүлүүчү практикалар, адисти даярдоодогу кесиптик компетенцияларды калыптандыруучу окуу процессинин формасы катары каралат. Ар бир билим алуучу билим берүү уюму тарабынан көрсөтүлгөн практиканын түрлөрүн өтүүгө (аткарууга) милдетүү.

Билим берүү уюму өндүрүштүк практиканы кесиптик билим берүүнүн багытына жана адистигине жараша өндүрүштүк мекеме уюмдарда өткөрүлүүсүн камсыздоого тийиш. **060106 Ортопедиялык стоматология** адистигинде билим алуучулар 2,3,4,5,6 - семестрлерде окуу өндүрүштүк медициналык мекемелерде практикаларын өтүшөт.

9.5.2. Кесиптик орто билим берүүнүн билим берүү программасына даярдоодо практиканын төмөнкү түрлөрү өткөрүлөт:

Окуу-өндүрүштүк практика

- баштапкы кесиптик көндүмдөрдү алуу үчүн окуу-өндүрүштүк практикасы;

Өндүрүштүк практика

- адисти профили боюнча даярдоо өндүрүштүк практикасы;

- алынбоочу жана алынып салынуучу тиш протездерин жасоонун техникасы боюнча өндүрүштүк практикасы;

- ортодонтиялык аппараттарды жана бет-жаак протездерин жасоо технологиясы боюнча өндүрүштүк практика.

Квалификация ыйгаруу алдындагы практика

9.5.3. Практиканын түрлөрүнө талаптар

Колледждеги практикалардын негизги түрлөрүнүн багыттары, адистиктердин окуу пландарына ылайык аныкталат. Алардын негизгилери болуп окуу өндүрүштүк практика, өндүрүштүк практика, квалификация ыйгаруу алдындагы практика эсептелинет.

Окуу-өндүрүштүк практикалары теориялык билиминин негизинде алгачкы кесиптик көндүмдөрдү калыптандыруу иш тажрыйбага ээ болуу үчүн медициналык мекеме уюмдарында өткөрүлүүсү керек. Практиканын бул түрүндө билим алуучулар тиш техниктердин иш орду, жабдуулар, шаймандар менен таанышат.

Өндүрүштүк практика. Алынбоочу жана алынып салынуучу тиш протездерин жасоонун техникасы, ортодонтиялык аппараттарды жана бет-жаак протездерин жасоо технологиясы боюнча өндүрүштүк практика боюнча медициналык мекеме уюмдарында өткөрүлүүсү керек. Студенттердин кесиптик көндүмдөрү калыптанат. Студенттер тиш протездерин жасай баштайт, ортодонтиялык аппараттарды жана бет-жаак протездерин жасап үйрөнөт.

Практика учурунда ээ боло турган кесиптик көндүмдөр:

-билим алуучулар бейтаптарга протездерди заказ кылган жана орноткон ортопед стоматолог менен кызматташып иштешет;

-стоматологиялык клиникалардын тиш техникалык лабораториясында иштешип, көрсөтмөсү боюнча алынган буйрутмалардын негизинде, тиш протез түрлөрүн жасап, ар бир протез конструкциясынын өзгөчөлүгүн эске алып, цирконий, керамика, ийкемдүү тиш

протез, ортодонтиялык аппараттарды, алынуучу протездерди, алынбоочу тиш протездери, таажыларды, көпүрөлөрдү жана башка ортодонтиялык аппараттарды жасоочу кесиптик көндүмдөргө ээ болот.

Квалификация ыйгаруу алдындагы практика окутуунун жыйынтыктоочу этабы болуп эсептелинет жана ал студенттер тарабынан окутуунун теориялык, практикалык программасын толук өздөштүрүлгөндөн кийин адистигине жараша медициналык мекеме уюмдарында теориялык билиминин негизинде алгачкы кесиптик көндүмдөрдү калыптандыруу иш тажрыйбага ээ болуу үчүн медициналык мекеме уюмдарында өткөрүлүүсү керек.

Тиш техник квалификациясын ыйгаруу алдындагы практикасы студенттерге зарыл болгон практикалык көндүмдөрдү жана билимдерди алууга мүмкүндүк берүүчү окутуунун акыркы этабы болуп саналат. Ал көбүнчө теориялык жана практикалык дисциплиналарды өздөштүргөндөн кийин жүргүзүлөт.

Тиш техник квалификацияга чейинки практикасында билим алуучу:

- тиш протез түрлөрүн жасоодо практикалык көндүмдөрдү өздөштүрүүгө тийиш;
- Ортодонтиялык аппараттарды, бет-жаак тиш протездерин жасоону үйрөнүүсү керек ;
- Цирконий, керамика алынбоочу тиш протездерин даярдоону өздөштүрүүгө тийиш;
- бет жаак аймагын 3D проекциясын компютердик технология аркылуу моделдөө, цирконий диоксид тиш протезин даярдай алуусу шарт.

Билим берүү мекемеси практиканын жогоруда көрсөтүлгөн түрлөрүн жүргүзүү үчүн зарыл болгон документтерди берүүгө милдеттүү.

9.6. Жыйынтыктоочу аттестация.

Комплекстик жыйынтыктоочу мамлекеттик сынакка талаптар жана эмгек сыйымдуулугунун (кредиттин саны) бөлүштүрүлүшүнө негиздемелер:

Билим алуучуларды жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо толук окуу курсун аяктагандан кийин жүргүзүлүүгө тийиш. Мамлекеттик аттестациялык сынактардын түрлөрү жана аны уюштуруу тартиби бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо жүргүзүүнү жөнгө салуучу Кыргыз Республикасынын жана билим берүү уюмунун ченемдик-укуктук актыларына ылайык билим берүү уюму тарабынан аныкталат.

Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга академиялык карызы жок жана окуу планында каралган окутуунун толук курсун аяктаган бүтүрүүчүгө уруксат берилет.

060106 Ортопедиялык стоматология адистиги боюнча **“Тиш техник”** квалификациясын берүү менен бир комплекстик мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациялоо уюштурулат жана ал төмөндөгүдөй этаптардан турууга тийиш.

Акыркы мамлекеттик аттестация эки этаптан турушу керек:

- I этап – тестирилөө;
- II этап – объективдүү структураланган клиникалык сынак, видео жазуу менен атайын бөлүнгөн класстарда жүргүзүлөт. (практикалык көндүмдөр);

9.6.1. Комплекстүү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестацияга талаптар жана академиялык жүктөмдү бөлүштүрүүнүн негиздемеси (кредиттердин саны):

Бүтүрүүчүлөрдү жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестациялоо ортопедиялык стоматология адистиги боюнча бүтүрүүчүнү даярдоонун минималдуу мазмунуна жана деңгээлине карата мамлекеттик талаптардын негизинде теориялык жана практикалык кесиптик даярдыгын баалоону караган адистик боюнча комплекстүү мамлекеттик дисциплиналар аралык экзамен түрүндө өткөрүлүүгө тийиш.

Комплекстүү жыйынтыктоочу мамлекеттик экзамен студенттин билимин, теориялык жана практикалык көндүмдөрүн, клиникалык иш тажрыйбасын баалайт, ошондой эле тесттерге, практикалык көндүмдөрдү жана кырдаалдык тапшырмаларга даярдануу үчүн окуу жүктөмүнүн 3 кредитинен кем эмес болушу керек.

Жыйынтыктоочу баа мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестациянын 2 этабынын орточо жыйынтыгы боюнча коюлушу керек.

10-БӨЛҮМ. БИЛИМ БЕРҮҮ ПРОГРАММАСЫНЫН БАЗАЛЫК ОКУУ ПЛАНЫНЫН ҮЛГҮСҮ

Блоктор	Циклдер	Циклдин багыттары	Дисциплиналар	Кредиттердин топторго бөлүнүшү			Сааттардын бөлүнүшү			1-окуу жылы		2-окуу жылы		3-окуу жылы		4-окуу жылы	
				“А”	“В”	“С”	Баары	Аудит.	СӨИ	1-семестр	2-семестр	3-семестр	4-семестр	5-семестр	6-семестр	7-семестр	8-семестр
1-блок	1-цикл. Жалпы билим берүү (12 кредит)	Тилдик жана коммуникативдик көндүмдөр	Кыргызский язык														
			Русский язык														
			Немецкий														
		Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар	Каталог дисциплин №2														
		STEM көндүмдөр	Каталог дисциплин №4														
	Дене тарбия																
	2-цикл. Жалпы кесиптик билим берүү	Жалпы кесиптик дисциплиналар															
3-цикл. Кесиптик билим берүү	Кесиптик дисциплиналар																
2-блок	Практикалар																
3-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация																
Билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу				180 кредиттен кем эмес													

Эскертүү: Базалык окуу планы ушул үлгүгө ылайык 1-3-тиркемелерди колдонуу менен иштелип чыгат.

Окуу планынын биринчи блогу 3 циклден турат, алар: жалпы билим берүү цикли, жалпы кесиптик билим берүү цикли жана кесиптик билим берүү цикли.

Жалпы билим берүү цикли “Тилдик жана коммуникативди көндүмдөр”, “Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар”, “Soft skills көндүмдөр (жумшак көндүмдөр)”, “STEM көндүмдөр” аталышындагы багыттарга (дисциплиналардын каталогу) бөлүнгөн. Ар бир багытка 3төн кем эмес дисциплина сунушталат жана дисциплиналардын каталогун билим берүү уюму аныктайт. Билим алуучулар багыттарга сунушталган дисциплиналарды өз алдынча тандай алат.

Базалык окуу планынын бардык циклдеги окуу дисциплиналары милдеттүүлүк даражасы жана мазмунун өздөштүрүүнүн ырааттуулугу боюнча «А», «В», «С» топторуна бөлүнөт:

«А» – дисциплиналардын ырааттуулугу сакталган, базалык окуу планда көрсөтүлгөн семестрде жана окууга милдетүү болгон дисциплиналар.

«В» – дисциплиналардын ырааттуулугу мааниге ээ эмес, милдетүү окууга тийиш. Билим алуучулар бул топтогу дисциплиналарды көрсөтүлгөн окуу жылдарга өз алдынча каалаган семестрлерде пландаштырып окуйт.

«С» – тобундагы дисциплиналарды каталогдон студент өз каалосу менен тандай алат. Бул топтогу дисциплиналардын семестрлери окуу планында так көрсөтүлүүгө тийиш. «С» тобуна дисциплиналардын каталогу сунушталат жана билим алуучулар ар бир каталогдон бир дисциплинаны гана тандай алат. Бир каталогтогу дисциплиналар тектеш болууга тийиш.

«С» тобу билим алуучулар базалык окуу планынын «А» тобундагы дисциплиналарды тереңдетүүгө, эмгек рыногунун талаптарына жана илимдин-техниканын жетишкендиктер эске алуу менен бүтүрүүчүнүн атаандаштыкка жөндөмдүүлүгүн камсыз кылуу үчүн кошумча компетенцияларга ээ болууга мүмкүндүк берет.

«С» – тобундагы дисциплиналар эмгек рыногунун талаптарына жана илимдин-техниканын жетишкендиктерин эске алуу менен ар бир окуу жылында жаңыланып туруусу мүмкүн.

1-тиркеме

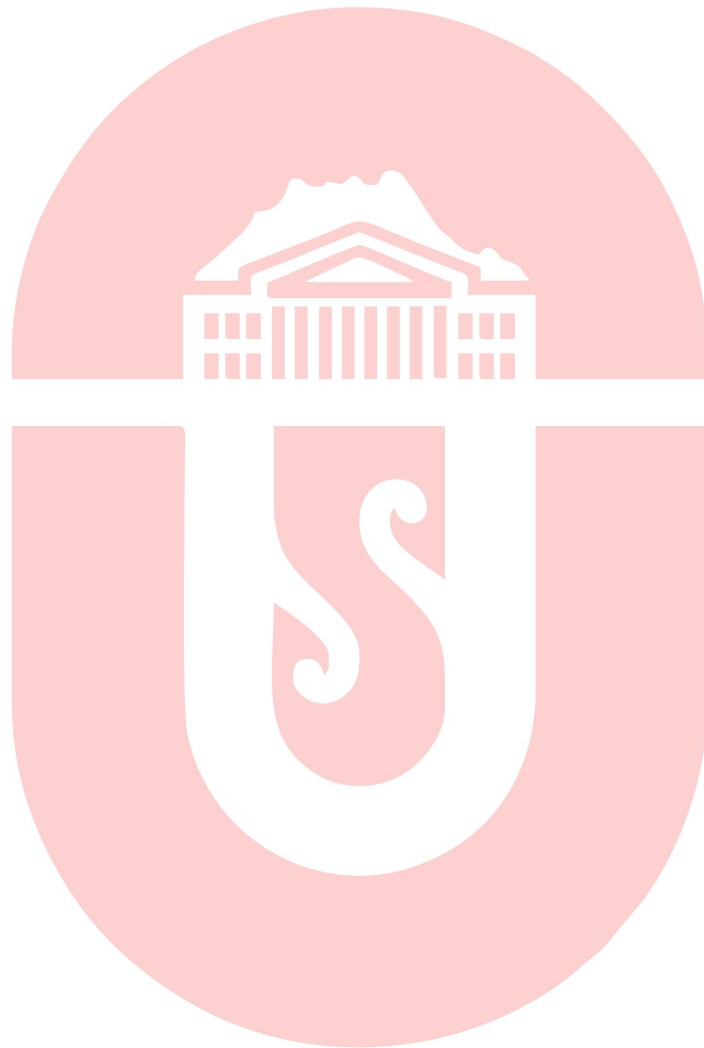
**Базалык окуу планынын
жалпы эмгек сыйымдуулугунун бөлүштүрүлүшү**

Билим берүү программасынын структурасы			Билим берүү программасынын блокторунун эмгек сыйымдуулугу (кредит)		
1-блок	Дисциплиналар		«А»	«В»	«С»
			104-158кредит		
	Циклы	Жалпыбилимберүү дисциплиналар		12 кредит	
		Кесиптик цикл	92-146 кредит		
		Жалпы кесиптик дисциплиналар	15%-25%	6%-10%	
		Кесиптик дисциплиналар	50%-60%	20%-25%	20%-25%
Дене тарбия		72-120 саат			
2-блок	Практика			20-70кредит	
3-блок	Жыйынтыктоочу мамлекеттик аттестация			2-6 кредит	
Билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу			180 кредиттен кем эмес		

2-тиркеме

**Базалык окуу пландарындагы милдеттүү дисциплиналардын циклдер боюнча
бөлүштүрүлүшү жана эмгек сыйымдуулугу**

Блоктор	Циклдер	Циклдин багыттары	Дисциплиналар	Кредиттердин топторго бөлүнүшү			Сааттардын бөлүнүшү			1-окуу жылы		2-окуу жылы		3-окуу жылы	
				“А”	“В”	“С”	Баары	Аудит.	СӨИ	1-семестр	2-семестр	3-семестр	4-семестр	5-семестр	6-семестр
1-блок	1-цикл. Жалпы билим берүү (12 кредит)	Тилдик жана коммуникативдик көндүмдөр	Кыргыз тили/Орус тили Дисциплиналардын 4-каталогу (Чет тилдери)												
		Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар	Дисциплиналардын 1-2-3-каталогдору												
		Soft skills көндүмдөр													
		STEM көндүмдөр													
		Дене тарбия													
	2-цикл. Жалпы кесиптик билим берүү	Жалпы кесиптик дисциплиналар													
	3-цикл. Кесиптик билим берүү	Кесиптик дисциплиналар													
2- блок	Практикалар (20-70 кредит)														
3-блок	Мамлекеттик жыйынтыктоочу аттестация (2-6 кредит)														
Билим берүү программасынын жалпы эмгек сыйымдуулугу										180 кредиттен кем эмес					

Базалык окуу планынын дисциплиналарынын каталогу

Эскертүү: Жалпы билим берүү циклинин “дисциплиналар каталогундагы” дисциплиналар студент тарабынан тандалат.

Каталогдун номери	Каталогдун багыты	Каталогдогу дисциплиналардын аталыштары	Кредиттин көлөмү
Дисциплиналардын 1-каталогу	Тилдик жана коммуникативдик көндүмдөр (чет тилдер)	Англис тили	4
		Кытай тили	
		Корей тили	
		Немец тили	
Дисциплиналардын 2-каталогу	Улуттук жана жалпы адамзаттык баалуулуктар багытыөрү	Ата-мекен тарыхы, улуттук баалуулуктар жана маданият	4
		Адеп жана бийман	
		Кесиптик чөйрөдөгү экологиялык коопсуздук	
		Манас таануу...	
Дисциплиналардын 3-каталогу	Soft skills көндүмдөр	Долбоордук практикум	
		Критикалык жана дизайндык ой жүгүртүү	
		Медициналык психологиянын негиздери жана кесибке киришүү	
Дисциплиналардын 4-каталогу	STEM көндүмдөр	Тармактык математика	4
		Кесиптик ишмердиктеги санарип технологиялары	

**Ош мамлекеттик университетинин медициналык колледжинин 060106
Ортопедиялык стоматология адистигинин билим берүү стандартын иштеп чыккан
ЖОЖдун курамы.**

Медициналык колледжин курамы

№	Аты-жөнү	Иштеген жери, кызматы	Кол коюу
1	Орозбаев Амант Ысмайылович	Жумушчу топтун төрагасы: 060106 ортопедиялык стоматология адистиги боюнча НКББнын жетекчиси	
2	Мамаева Тамара Абдыкадыровна	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар ПЦКнын төрайымы;	
3	Бакиев Айбек Бекмаматович	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар предметтик циклдык комиссиянын окутуучусу	
4	Омошов Азамат Койчуманович	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар предметтик циклдык комиссиянын окутуучусу	
5	Алимбеков өмүрбек Алимбекович	Стоматологиялык жана хирургиялык дисциплиналар предметтик циклдык комиссиянын окутуучусу	
6	Шорук Асылбек Абдибахапович	Табият таануу жана так илимдер предметтик циклдык комиссиянын окутуучусу	

Ата мекендик колледждерден курамы

7	Калматова Нуркан Тагаевна	Кызыл –Кыя Медколледжинин ортопедиялык стоматология бөлүмүнүн башчысы	
8	Турдиев Рузидмат Алимович	Ош КөУ медициналык колледжинин окутуучусу	
9	Маликова Анипа Заниевна	Эл Аралык Билим Берүү Программаларынын колледжи (ЭАББПК), латын тили предметинин окутуучусу	
10	Арпачиева Төлөгүл Батыркановна	Нарын медициналык колледжинин директору;	
11	Матаев Али-Мухамет	Ош КөУ медициналык колледжинин окутуучусу	

Иш берүүчүлөр курамы

12	Асанов Куштарбек Дүйшөбаевич	Ош шаардык №2 Стоматологиялык поликлиниканын башкы дарыгери	
13	Абдувалиев Жоомарт Галбаевич	Ош шаардык №1 Стоматологиялык поликлиниканын директорунун орун басары	
14	Саипов Азизилло Саипович	Ош шаардык №1 Стоматологиялык поликлиниканын тиш техникалык лабораториясынын бөлүм башчысы	
15	Карабаев Каныбек Маданбекович	ЧП “Биодент” директор	
16	Кубанычбек уулу Курсантбек	ЧП “Эвродент” директор	

Чет өлкөлүк окуу жайлардын курамы

17	Орозбекова Лайля Асимтаевна	Казакстан республикасына караштуу Талды коргон жогорку медициналык колледжинин практика башчысы	
18	Исмаилов Мухиддин Абдувалиевич	Өзбекстан Республикасынын Самарканд областына караштуу “Иштихан” медициналык техникумунун директору;	
19	Эргешова Гулбахор Жукашевна	Өзбекстан республикасынын Наманган областына караштуу “ПАП” медициналык колледжинин директору;	
20	Жунусова Гүльнара Рахимбаевна	Казакстан республикасына караштуу Жети-суу областы боюнча саламаттыкты сактоо башкармалыгынын орун басары;	

Билим берүү стандартына чет элдик төмөнкү эксперттерден бүтүмдөр алынган.

1	Саимов Махмуд Толипович	Өзбекстан республикасы Алмалык коомдук саламаттыкты сактоо техникумунун директору;	
2	Махмудова Гулжамол Иманкуловна	– Казакстан республикасы, начальник отдела международных отношений и академической мобильности, университета дружбы народов имени А. Куатбекова.	
3	Эргашева Гулбахор Жунашевна	Өзбекстан республикасынын Наманган областына караштуу “ПАП” медициналык колледжинин директору;	